

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De amore paupertatis ceu matris. Thema. Ego mater pulchræ dilectionis. Eccli. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XXIV.
DE AMORE PAUPERE TATIS.
EXHORTATIO I.
IN EANDEM REGULAM.

Probat, Paupertatem tanquam matrem diligendam.

T H B M A.

Honorem habebis matri tue. Tobiaë Cap. 4. 3.

VEL:

Diligant omnes Paupertatem ut matrem. Reg. 24

Uam tenero & intenso amore matres ferri soleant in Filios, & vicissim Filii in matres. complura divini eloquii exempla demonstrant. Ex omnibus præcipue emicat Anna mater Tobiaë, quam inter & Filium singularis pietas eluxit. Hanc primò ostendit mater: quæ mox à filii sui, cum Raphaële, discessu, amorem suum. lacrymas ubertim fundendo prodidit. *Capit flet & dicere ad maritum: Baculum senectutis nostræ tulisti.* Tob. c. 6.

Cum autem Filius moras nesceret, nec tempore staturo ex Rages reverteret, tursum flebat mater *irremediabilibus lacrymis.* Cap. 10. atque dicebat: *Heu, heu! Fili mi. ut quid misimus te peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ, spem posteritatis nostræ omnia simul in te habentes, te non debuimus dimittere à nobis.* Et quotidie exibat per viam, quâ redierum putabat, nullamque admittens consolationem, donec reducem Filium sanum & sospitem amplecteretur. Et quantus amor matris in Filium! Nunc videamus

vileamus amorem Filii erga Matrem recipiunt. Tobias eam estimabat, diligebat, honorabat, ex Præscripto Patris. *Honorem habebis matri tue omnium dierum vite ejus.* Cap. 4. Unde & eam laudabat, blando vultu intuebatur, nec verbulo, multo minus factio ledebat: & quidquid gratum, nec quicquam credebatur, alacriter præstabat: cum enim Gabelius eum diutius detinere pararet, agebat: *Scio Parentes matris numerare dies, & anhelare maxime ad reditum meum: cumque in medio jam foret itinere, Coonige, famulis, camelis & impedimentis relictis, festinavit cum Raphael e Aschangelo, ut matri merorem citius adlegeret, Parentisque exhilararet: ut matris Filii amor exigebat.*

Mater nostra, ut loquitur S. Ignatius Reg. 24. est Paupertas, quæ filiali amore nobis prosequenda: quamobrem verò? quia materna nobis præstat officia & beneficia; jamjam à nobis declaranda; quæ merito officii & obsequii filialibus compensanda videntur.

Diligant omnes Paupertatem à matrem. Merito hunc à nobis amorem S. Ignatius exigit: eadem enim rationes, quæ Filios ad Matres suas amore prosequendas permovent, etiam pro Paupertatis amore militant. Quænam verò amoris incentiva Filiorum corda flectunt? utique ista; quod à Matribus gignantur, alantur, veliantur, defendantur, solatio afficiantur, ac demum hereditate lauta ditentur. Sed nunquid eadem beneficia à paupertate, cum matre in nos dimanant? Dubio procul. Nam Primum matris officium & motivum

amoris est Filium gignere. Idem tibi Paupertas præstat: quæ propriè te Religioni genuit; siquidem Ordini Religioso nomen haud dedisti, ut Castimoniam servares, Obedientiàmque Superiori exhiberes; id enim etiam tibi in sæculo manenti præstare licuisset; quemadmodum multis actu licet; verùm ut consilium Christi amplectereris, Adolescenti illi datum: *Si vis perfectus esse, vende omnia quæ habes.* Matth. c. 19. Quod solum in Ordine Religioso præstatur. Jure igitur Paupertas tanquam mater, illa Pauli ad Galat. c. 4. verba usurpat: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* Tu verò merito dixeris cum Jobo c. 2. 21. *Nudus egressus sum de utero matris mee, & nudus revertar illuc.* Et ad Deum cum Regio Psalte: *Tu es, Domine, qui extraxisti me de ventre; ideòque spes mea ab uberibus matris mee.* Psal. 21. 10. Quando enim Voti Paupertatis, aliorumque binorum Votorum vinculis innecteris, Ordini Religioso nasceris, ejusdemque Filii Religiosis annumeraris.

Secundum matris officium, & dilectionis motivum est Filium sustentare: quod longè melius præstat S. Mater Paupertas, optimèque cum Machabeorum matre ad juniorem filium dicere potest. 2. Mach. 7. 17. *Lac triennio dedi & alui;* id est toto vitæ tempore. *Lac dedi;* id est, omnis generis alimoniam, cum sufficienti puritate ac dulcedine lacteâ charitatis. Et si Domus nostræ Professæ rebus carent, Deus tamen pauperes suos non deserit; sed ad sustentationem necessaria sufficienter suppeditat. *Edent*

Edent pauperes & saturabuntur. Habent Collegia & Domus Probationis reditus; ideo sunt fundationes pie Fidelium, sunt eleemosyna, de quibus *Edent pauperes & saturabuntur* DEO providente, & paupertate succurrente. Mittuntur Tirones peregrinatum; stipemque collectam, sine sacco & perâ: & sancta Paupertas illos non deserit: sed *Edent Pauperes & saturabuntur.* Deus quidem aperit manum suam & implet omne animal benedictione; at præcipuâ curâ Religiosos pascit; & dum alii laboribus manuum suarum aluntur, hi laboribus manuum Christi sustentantur: Fames licisque Christi illis emit & condit cibaria: Christus pro illis se vadem ac fidei iussorem constituit: Christi gratiâ suâ ad illis benignè faciendum Fideles impellit: Caritas Christi corda etiam Fratrum nostrorum ad omnes domestici usûs labores incitat, & tanquam Matres aliorum constituit, quævis materna officia obeuntes, quomodo S. Parens noster Coadjutores nostros appellare consueverat. Insignem hâc de re sensum consolationis sub ingressum Societatis habuit R. P. Hieronymus Natalis, Vir egregius, & quasi manus dextera Sancti Ignatii, ut legitur Tomo 1. Hist. Soc. L. 5. n. 10. ab Orlandino conscriptæ: nam inter vescendum, singularem è cælo iucunditatem & consolationem delibavit, dum hæc ei oblata cogitatio: *quod sese Deus aleret.* Ita est, Deus per paupertatem tanquam matrem nos pascit.

Tertium officium matris & motivum charitatis filialis est *vestire*: quemadmodum enim Jacob fecit Filio suo dilecto

tunicam polymitam. Genes. 37. 3. Ita quodque Anna mater Prophece Samuelis: *Tunicam parvam faciebat.* 1. Reg. 2. 19. Nec minus Mater nostra Paupertas, unumquemque nostrum pro itatûs sui conditione vestit, non ad luxum & superbiam; sed ad religiosam decentiam, necessariis tegumentis, quibus nos jubet esse contentos. Et quanquam vestitus noster interdum est vilior, præsertim in Tironibus, qui probantur, atque ad humilitatem, mundique contemptum, illo adiuvantur; valet tamen in iis, illud Christi de Liliis agri, dictum: *Quod nec Salomon in omni gloria sua cooperitus fuerit, & non unum ex istis.* Match. cap. 6. Idipsum præfiguratum videtur in Regina Elthæ, quæ nullum ornatum petiit; & tamen præ omnibus puellis, Regi Assuetæ, ob formæ elegantiam, placuit. Adhuc nempe speciosi, in oculis Dei & Angelorum, ac rectè sentientium tales apparent, qui humilitatis & paupertatis amore, viliori vestitu amictuunt. Quâ de re pulchrè S. Hieronymus in vita S. Pauli primi Eremitæ: Mihi (inquies) si Dominus optionem daret; magis magis eligerem tunicam Pauli, quæ ex foliis palmæ contexta erat, cum meritis ejus; quàm Regum Purpuram, cum Regnis suis. Et S. Antonius id ostendit, dum Festis anni solemnioribus eam induit.

Quartum matris officium & causâ amoris est *tueri ac defendere* à lapsibus, periculis & hostibus: veluti gallina pullos suos sub alas congregat & à inimico protegit. Ita Paupertas Alumnos suos, contra hostium insultus tuetur, quales

quales sunt sollicitudo, superfluitas, invidia, gula, luxuria, superbia, ceteraque vicia, quae Paupertas, ut firmus Religionis murus arcet quemadmodum exhortatione, proximè præcedente est expositum. Sicut Aquila provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans expedit alas suas, & assumpsit eum & portavit in humeris suis. Deuteron. 32. Ita Paupertas non solum provocat ad volandum pullos suos, eos paulatim in exercitio & usu paupertatis suaviter exerceat; verum etiam expandit alas suas, assumit, portat, atque ab omnibus adversis sedulo defendit ac protegit.

Quintum matris officium, & stimulus amoris est, filios consolari & animare, in adversitate & tristitia, in vita & morte. Si inopia premar, si necessitas urgeat, si fames, sitisque nonnunquam torquet, suavis verbis solatur, veluti olim Tobias senior Filium cap. 4. Nolite timere, Fili mi, pauperem quidem vitam gerimus; sed multa bona habebimus, si tuerimur DEUM, & recesserimus ab omni peccato & fecerimus bene. Si mors ingruat, morientem erigit, ut olim mater Machabæorum Natos suos ad Martyrium fortiter sustinendum animabat. Expertus id fuit è Societate nostrâ Sacerdos P. Joannes Gerardinus, qui cum imminente morte singularis latinæ signa ederet, causaque rogaretur; reposuit: Gaudio exulto; quia cæzum mihi literis, sigillo munitis, transcriptum est: Scilicet verbis Christi Domini apud Matthæum c. 19. Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, & secuti estis me, centuplum accipietis & vitam æternam possidebitis.

Sextum denique matris officium & amoris motivum est Hæredem scribere; hæreditatemque lautam Filio relinquere. Idem facit Paupertas, quæ non duntaxat centuplum in hac vita refundit; verum etiam hæreditatem amplissimam, Regnum scilicet cælesti, testamento firmatum relinquit; juxta Veritatis æternæ promissum: Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est Regnum Celorum. Matth. 5.

Quis igitur, Charissimi, matrem adeo benevolam, adeo largam & liberalem, non tenero amore complectatur? Quis tantum amorem dilectione mutua non compensare studeat? At quo pacto charitatem reciprocam erga matrem, adeo beneficam demonstrabimus?

II. Mutuæ dilectionis officia, actus & signa à Filiis ingenuis Matri, & à Religiosis Paupertati velut Parenti dilectæ, jure exhibenda, sunt sequentia.

I. Officium primum Filii erga matrem est honorare & estimare matrem: Honora patrem & matrem, mandatum Decalogus: Honorem habebis matri tue omnibus diebus vite ejus, præcipit Filio Tobias. Cap. 4. Regum sapientissimus Salomon tanto matrem Bethsabeam prosequeretur honore, ut ei prope se thronum erigendum curaret, nihilque ipsi perenti denegatum iri sponderet. Ita pariter verus Religiosus paupertatem, velut margaritam pretiosam, magni æstimat, observantiæque singulari prosequitur; nec ejus occasione unquam rubore aut pudore suffunditur. Illustre exemplum præbuit Benedictus XI. Pontifex Maximus, qui matrem suam pauperulam, à Matronis Romanis splendidis

II.
Officia
filialia
erga
matrem.

Kkk v. li.

vestimentis ornatam, agnoscere noluit, in consueto vili habitu accedentem, matrem agnovit, honore profectus est, ac minime erubuit. Ita & nos, si paupertatem ut matrem dilexerimus, nunquam propter ipsam pudore suffundemur. Diligamus igitur & non pudeat nos, vilioribus indui vestimentis: non pudeat nos, si aut obedientia aut necessitas exegerit, ostiatim supem cogere: non pudeat nos cubiculum, exiguo vel nullo ornatu excultum, incolere; nec cum indigentibus, ac rudibus familiaritius agere. R. P. Balthasar Alvarez dicere solitus fuit: *Qui in vestibus quarit honorem, ne vili habeatur, non diligit Paupertatem.* Cum Paulus Kollka, nostri B. Stanislai Frater, omnia bona sua hospitali cuidam transcripserit, ac postmodum, ut Deo serviret quietius; in eodem vitam suam egisset, sub vitæ finem hoc sibi posuit epitaphium: *Non erubescio Evangelium.* Simili modo & nos non erubescamus Evangelium, non Paupertatem Evangelicam, non Christi Domini nuditatem & egestatem; sed nobis honori maximo ducamus, si Redemptori nostro in hac virtute assimilari mereamur.

2. Officium filii erga matrem est, eandem *laudare*: Quod enim diligimus, laudibus efferrimus; filius matrem amans, ubique ejus bonitatem deprecatur, nunquam ei detrahit, nunquam murmurat, nunquam convitia jactat: verbo, de ea contemptim loquitur nunquam. ejusmodi autem filii, qui maledicunt matri, in eloquio divino maledictione feriuntur. *Qui maledicit matri, extinguetur lucerna ejus*

in mediis tenebris. Proverb. Cap. 20. Ita Pari ratione amans Paupertatem ut matrem eam laudibus prosequamur, si quid ob injurias temporum delat in paupere Collegio, si quid à Superioribus ei auferatur, aut iustus de causa denegetur, non interpretatur in detriorem partem, non querimus, non murmurat, non convitia jactat; sed optime contentus, in pace manet; quod enim diligit, obtinuit.

3. Filii erga matrem officium est, placidum & amicum vultum ostendere. Qui enim matrem amat; eam necesse nec obliquo oculo aspicit. *Vultu quoque laeditur pietas*, inquit Marcus Tullius Cicero. Ita nos si paupertatem ut matrem diligamus, ejusque effectum nonnullos in cibo, potu, aut vestitu experiamur, auctero vultu, oculisque contra ea intueri, sive displicentia signa ostendere minime decet: veluti Frater huius Divus Bernardus Serm. 4. de Adventu admonet: *Videmus (ait) pauperes aliquos, qui si veram haberent paupertatem, non adeo pusillanimes invenirentur & tristes: qui pauperes esse volunt; eo tamen modo, ut nihil eis desit.*

4. Filii erga matrem officium est, *cavere offensam ac læsionem ejus*: nam est *Maledictus à Deo qui exasperat matrem.* Eccli. Cap. 3. 18. Ita nos si paupertatem instar matris amore prosequamur, eam aut exasperare, aut lædere etiam in minimo abhorrebimus. Relat R. Pater Nadasi de R. P. Adriano Hony, qui anno 1655. Coloniae Rector Collegii obiit; is si quando hic illic paupertatem violari cernebat, suspirabat dicens: *Quæso non lædamus sanctam Paupertatem.*

Faxit DEUS, ut nunquam sine venia demus aut accipiamus, atque ita matri nostrae amantissimae capillos erellamus! Faxit DEUS, ut nemo unquam in gravioribus delinquat, & letale vulnus matri infligat, & matricidii crimen horrendum incurrat.

5. Filii erga matrem officium est, quod quidem placere novit, libenter exequi; & instar filii in omnibus ad eam recurrere. Nos quidquid paupertati convenientius est, eligamus. Christi exemplo viliora sectemur; & in omnibus ad Sanctae Paupertatis sinum recurramus, cum Davide dicentes: *Ego autem mendicus sum & pauper.* Psalm. 39. 18. Si deteriora tribuantur, confugiamus ad matrem: Si meliora non dentur, recurramus ad matrem; dicamisque: *Ego mendicus sum & pauper, cui meliora tribui non solent, sed viliora.*

Quare, Charissimi, ut paupertatem tanquam matrem diligamus, caprò ejus beneficia in nos recolamus, & ruminemus, qui nos gignat, aliat, vestiat, protegat, consoletur in vita & morte; ac denique caelesti hereditate nos beer. Deinde practicè & reipsa amorem mutuum rependamus: Illam ut matrem semper magnè aestimemus, & nunquàm erubescamus: semper laudibus, nunquàm disteriis & convitiis prosequamur: Si quos ejus fructus degustare, occasio aut necessitas ferat, semper blando & ameno vultu eam intueamur. Nunquam eam lædamus, multò minùs graviter vulneremus: Quin potius, quidquid ei gratum & placitum est, libenter praestemus, atque ad sinum ejus confidenter confugiamus: Hæc ratione eam ut matrem secundùm Regulam præsentem, verissimo amore complectemur.

